

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutum ve Görüşleri

Nilay YENİAY¹, Ayşe SEYHAN²

Öz: Araştırmanın amacı, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Rize il merkezi ve ilçelerinde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına dair tutum ve görüşlerini tespit etmektir. Karma desen yaklaşımıyla tasarlanan çalışmada hem nitel hem de nicel yöntemler kullanılmıştır. Nicel veriler, öğretmenlerin yerel tarihin sosyal bilgiler öğretiminde kullanımına yönelik tutum ölçeği aracılığıyla; nitel veriler ise öğretmen görüşme formu ile toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, çarpıklık-baskınlık değerleri, t-testi, Levene testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Post Hoc analizleri uygulanmıştır. Nitel analizde ise içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın nicel sonuçları, sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih kullanımıyla ilgili öğretmen tutumlarının cinsiyet, eğitim durumu ve mesleki deneyim süresine göre farklılık gösterdiğini; ancak yaş ve öğrenim seviyesi açısından anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Nitel bulgular ise sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih öğretiminde, okul içi ve okul dışı uygulamalarında; belgesel hazırlama, gazete çıkarma, sunum, pano hazırlama, sözlü tarih, soy ağacı oluşturma, öykü ve şiir yazma, yerli malı tanıtımı, sergi düzenleme ve eğitsel oyunlar gibi faaliyetleri tercih ettiklerini göstermiştir. Araştırmada yerel tarihin bireylere ve topluma sağladığı katkılar vurgulanmış, öğretmenlerin en fazla zorluklar kategorisinde görüş bildirdiği belirlenmiştir. Öğretmenler, yerel tarih öğretiminde yerel kaynakların kullanılmasının ve bu kaynakların sınıf içi etkinliklerde ve araştırmalarda daha fazla yer almasının teşvik edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca yerel tarih öğretiminde en önemli mekanların başında askeri mekanların yer aldığını ifade etmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Bilgiler, Yerel Tarih, Tutum, Öğretmen Görüşleri

Teacher Attitudes and Opinions Towards the Use of Local History in Social Studies Teaching

Abstract: This study aims to determine the attitudes and opinions of social studies teachers working in Rize city center and districts in the 2023-2024 academic year regarding the use of local history. Both qualitative and quantitative methods were used in this study employing a mixed design approach. Quantitative data were collected through the "Teacher Attitudes Scale Towards the Use of Local History Topics in Social Studies Teaching"; qualitative data were collected through the "Teacher Interview Form". Arithmetic mean, standard deviation, skewness-kurtosis values, t-test, Levene test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, and Post Hoc analyses were employed in the analysis of quantitative data, whereas content analysis and descriptive analysis methods were used in the qualitative analysis. The quantitative results achieved in this study revealed that teachers' attitudes towards the use of local history topics in social studies teaching differ by the variables of gender, education level, and seniority. However, it was found that there was no significant difference between the variables of age and education level. Qualitative results showed that the methods preferred by social studies teachers in teaching local history, both in-school and out-of-school, included activities such as preparing documentaries, publishing newspapers, presentations, preparing boards, oral history studies, creating family trees, writing stories and poems, promoting local goods, organizing exhibitions and educational games. The present study emphasizes the contributions of local history to individuals and society, and it was determined that teachers expressed the most opinions in the category of challenges. Teachers stated that local resources should be used in teaching local history and that these resources should be encouraged to be included more in classroom activities and research. They also stated that military sites are among the most important places in teaching local history.

Keywords: Social Studies, Local History, Attitude, Teacher Opinion

Geliş Tarihi: 19.10.2024

Kabul Tarihi: 22.02.2025

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, Rize, Türkiye, e-posta: nlyuzunal5353@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7002-3169>

² Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Rize, Türkiye, e-posta: ayse.seyhan@erdogan.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1741-4878>

Atf için/ To cite:

Yeniay, N., & Seyhan, A. (2025). Sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih kullanımına ilişkin öğretmen tutum ve görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 39(2), 342–358. <https://doi.org/10.33308/26674874.2025392836>

Sosyal bilgiler dersi, öğrencilerin yaşamla iç içe olmalarını sağlayan ve onları okul sınırlarının ötesine taşıyarak toplumsal yaşamın aktif bir parçası haline getiren bir disiplindir. Bu durum, öğrencilerin deneyimleyerek öğrenmelerini destekleyen okul dışı öğrenme ortamlarının önemini ortaya koymaktadır (Avcı & Gümüş, 2019). Bilgiye erişim hızının artması ve bireyden beklenen davranışların değişmesine rağmen, günümüzde sosyal bilgiler dersleri genellikle öğretmen merkezli işlenmeye devam etmektedir. Çağdaş eğitim anlayışı, öğrencilerin aktif olarak öğrenmelerini ve deneyimleyerek keşfetmelerini vurgular. Bu doğrultuda, Türkiye’de 2005 yılından itibaren öğretim programlarında yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiş ve öğrenci merkezli bir anlayış kabul edilmiştir (Öztürk, 2007). Sosyal bilgiler öğretim programında da okul dışı öğrenme mekânlarından yararlanmaya önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018).

Okul dışı öğrenme, geniş bir çerçevede ele alınan bir şemsiye kavramken, yerel tarih çalışmaları bu kavramın önemli bir uygulama alanını oluşturur. Tarih konularının soyut olması, öğrencilerin günlük yaşamından uzak olması ve derslerin sınav odaklı işlenmesi, sosyal bilgiler dersinin sıkıcı hale gelmesine neden olmaktadır. Yerel tarih, dersi sıkıcılıktan kurtararak öğrencilerin eğlenceli ve keyifli bir öğrenme deneyimi yaşamasını sağlar. Derslerin gündelik yaşam ve yakın çevreyle bağlantılı hale getirilmesini sağlayarak konuların daha somut ve anlamlı bir şekilde öğrenilmesine katkıda bulunur. Dersleri monotonluktan çıkararak öğrencilerin tarih konularını somut bir şekilde daha iyi anlamalarını sağlar ve öğrenmenin kalıcı hale gelmesine yardımcı olur (Avcı Akçalı & Aslan, 2013; Dere & Uysal, 2019). Yerel tarih, öğrencilerin sadece akademik bilgi edinmelerini değil, duygusal ve sosyal becerilerini de geliştirmelerini sağlar. Gerçek dünya ile etkileşim, teorik bilgilerin pratikte uygulanmasına fırsat tanır. Bu sayede öğrenciler, öğrenmeyi daha derinlemesine kavrar ve kalıcı deneyimler elde ederler (Avcı & Gümüş, 2019; Tatar & Bağrıyanık, 2012).

Yerel tarih, öğrencilere tarihi bilinç kazandırmanın yanı sıra, yakın çevreyi tanıma, kültürel zenginliği keşfetme ve tarihi değerlerin farkına varma gibi önemli faydalar da sunar. Aynı zamanda empatik düşünme becerilerini geliştirir ve öğrencilerin tarihi sevmesini, merak duygusunun artmasını destekler. Bu nedenle yerel tarih hem bireysel hem de toplumsal bilinç açısından önemli bir eğitim aracıdır (Çamlı, 2023; Dere & Uysal, 2019). Bu yöntem yerel tarihin genel tarihle ilişkilendirilmesini sağlayarak, öğrencilere yerel kimliklerini ve kültürel miraslarını anlama fırsatı verir. Öğrenciler bu sayede, belli bir bölgede var olmuş ya da halen var olan toplumların kökenlerini, gelişim süreçlerini, yaşam biçimlerini ve toplumsal, kültürel ve ekonomik ilerlemelerini araştırır (Avcı Akçalı & Aslan, 2007; Demircioğlu & Demircioğlu, 2015; Göç, 2008). Bu bağlamda, yerel tarih öğretimi, öğrencilerin yerel kimliklerini ve aidiyet duygularını güçlendirmenin yanı sıra, yerel kültürel mirasın korunmasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkıda bulunur.

Yerel tarih çalışmaları, öğrencilerin tarih bilinci kazanmalarını, geçmişe yönelik empati geliştirmelerini ve günümüzü anlamlandırmalarını kolaylaştırır (Metin & Oran, 2014). Yerel tarih çalışmaları, öğrencilerin ait oldukları toplumun geçmişini ve kültürünü daha derinlemesine kavramalarına imkân tanırken, yerel kaynakları incelemelerini teşvik ederek araştırma ve analiz yeteneklerini geliştirir. Bu süreç, öğrencilerin tarihsel düşünce becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur ve tarih ile sosyal bilimlere olan ilgilerini artırır (Aktekin, 2010; Barton & Levstik, 2004; Işık, 2008). Yerel tarih etkinlikleri, öğrencilerin tarihle daha derin bir bağ kurmalarını ve tarihi yaşamlarına entegre etmelerini destekler. Ayrıca, tek bir tarih anlatısının ötesine geçmek, öğrencilerin konuları daha derinlemesine anlamalarına ve ilgilerini artırmalarına yardımcı olur. Bu bağlamda, öğretmenlerin yerel tarih çalışmalarıyla derslerini daha çekici hale getirmeleri, öğrencilerin ilgi alanlarına hitap etmeleri önemlidir. Öğrencilere, yerel tarih üzerinden kişisel hikayeleri günlük yaşamlarıyla ilişkilendirme fırsatı sunmak, tarih derslerinin anlamını güçlendirir ve öğrencilerin tarihi daha fazla özdeşleştirerek öğrenmelerini sağlar (Özer, 2012; Öztaşçı, 2017; Öztaşçı ve diğerleri, 2020).

Öğrenciler, kendi topluluklarına ait tarihi olaylar ve figürler aracılığıyla öğrenme sürecine dahil olduklarında, tarihi konulara karşı daha derin bir ilgi ve bağlılık geliştirirler. Yerel tarih öğretimi, öğrencilerin tarihle ilgili süreçlere aktif katılımcılar haline gelmelerini teşvik eder ve tarihi kavramları genel bağlamlarda anlama ve yorumlama fırsatı sunar. Yerel olayları geniş tarihi süreçlerle ilişkilendirerek, öğrenciler tarihi olayların nedenlerini, sonuçlarını ve etkilerini daha iyi kavrar. Bu yöntem, tarih öğrenimini yalnızca verilerin ezberlenmesinden öteye taşıyarak, derinlemesine analiz ve düşünme sürecine yönlendirir. Yerel tarih

unsurlarının eğitim sürecine dahil edilmesi, öğrencilerin tarihle daha etkili ve nitelikli bir öğrenme deneyimi yaşamalarını sağlar (Avcı Akçalı, 2013; Dursun, 2017).

Yerel tarihin kaynakları, sözlü ve yazılı materyallerden oluşur. Sözlü kaynaklar arasında bölgeye özgü şiirler, efsaneler, masallar, tarihi anekdotlar, destanlar ve yerel kahramanlara dair hikayeler yer alırken, yazılı kaynaklar arşiv belgeleri, tarihi kitaplar, seyahatnameler, biyografiler, yerel gazeteler ve dergiler gibi materyalleri içerir. Ayrıca, müze envanterindeki kitabeler, heykeller, arkeolojik buluntular ve eski paralar da yerel tarih öğretiminde önemli kaynaklar olarak kullanılır. Ayrıca, bulunulan bölgenin geçmişini anlatan her türlü belge ve nesne, yerel tarih için önemli bir kaynak olarak değerlendirilebilir (Aktekin, 2010; Avcı Akçalı & Aslan, 2007). Bir bölgede görev yapan öğretmenler, o bölgeye ait yerel tarihi yansıtan tüm kaynakları arşiv veya kütüphanede toplayarak, öğrencilerin bu kaynaklara kolayca erişmelerini sağlamalıdır (Işık, 2002).

Yerel tarih öğretimi, bireylerin yaşadıkları çevreyle geleneksel bir bağ kurmalarına yardımcı olan önemli bir eğitim unsurudur. Öğretmenlerin yerel tarih dersine karşı tutumları, yerel tarihin önemine yönelik inançları, sahip oldukları bilgi düzeyleri, kullandıkları öğretim yöntemleri ve karşılaştıkları zorluklar gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak değişir (Barton & Levstik, 2004; Metin & Oran, 2014). Yerel tarih öğretiminde öğretmenlerin karşılaştığı başlıca zorluklar arasında, öğretim programında bu konuya ayrılan sürenin yetersizliği ve yerel tarih konularını destekleyecek nitelikli kaynak ve öğretim materyallerine erişimde yaşanan eksiklikler önemli bir yer tutmaktadır (Dere & Uysal, 2019; van Hover & Hicks, 2016). Yerel tarih öğretimi öğrencilerde toplumsal aidiyet duygusu oluşturma ve kültürel mirası koruma açısından çok önemli bir yöntem olmasına rağmen bu konuda öğretmenlerin yeterli bilgi ve donanıma sahip olmamaları, dersin etkinliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Öztaşçı ve diğerleri, 2020). Öğretmenlerin bu alandaki eksiklikleri dersin başarısını azaltabilmektedir (Chartofili & Fokides, 2019; Hales, 2018). Bu nedenle, öğretmenlerin yerel tarihe karşı olumlu tutum geliştirmeleri, bu dersin etkili bir şekilde uygulanmasında ve kültürel mirasın yeni kuşaklara aktarılmasında önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih kullanımına ilişkin öğretmenlerin tutumlarını çeşitli değişkenlere göre belirlemek, öğretmenlerin yerel tarih kullanımında karşılaştıkları zorlukları tespit etmek ve bu zorluklara yönelik önerilerini ortaya koymaktır. Bu çerçevede, aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, cinsiyet değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?
3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, eğitim alma değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?
4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?
5. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, yaş değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?
6. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, kıdem değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?
7. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına ilişkin yaşadıkları sorunlar nelerdir?
8. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına ilişkin yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Yöntem

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, çalışmada kullanılan veri toplama araçları, yöntem ve verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin dersin öğretimi sürecinde yerel tarihe yönelik tutum ve görüşleri, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem yaklaşımıyla analiz edilmiştir. Karma yöntemdeki desenler, araştırmanın amacına ve tasarımına bağlı olarak çeşitlilik gösterir. Yakınsayan paralel desen, bu desen türlerinden biridir ve hem nitel hem de nicel verilerin eş zamanlı olarak toplanmasını sağlar. Bu desende, araştırmacı farklı veri türlerini bir araya getirerek daha zengin ve katmanlı bir anlayış elde eder (Creswell, 2003; Johnson & Onwuegbuzie, 2004). Örneğin, bir araştırmada öğretmen tutumlarını belirlemek için anket (nicel) uygulanırken, aynı zamanda öğretmenlerle yapılan görüşmeler (nitel) de gerçekleştirilebilir. Veriler toplandıktan sonra, her iki tür verinin analizi yapılır ve sonuçlar bir araya getirilerek daha kapsamlı bir değerlendirme ortaya konur. Bu sayede, araştırmanın sonuçları, sadece sayısal verilerle değil, aynı zamanda katılımcıların deneyimleri ve bakış açılarıyla da desteklenmiş olur (Creswell & Plano Clark, 2011; Yıldırım & Şimşek, 2016). Buna uygun olarak araştırmanın nicel verileri tutum ölçeği, nitel verileri ise öğretmen görüşme formu ile elde edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmada, Rize il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 105 ortaokul öğretmenine "Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Tutum Ölçeği" uygulanmış; ayrıca, 25 sosyal bilgiler öğretmeniyle yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya Rize'nin tüm ilçelerinden katılımcılar dahil edilerek, örneklemin coğrafi temsiliyeti sağlanmaya özen gösterilmiştir. Bu araştırmada, nitel ve nicel olmak üzere iki grup bulunmaktadır. Elde edilen veriler benzer zamanlarda toplanmış ve birbirini desteklemektedir. Nicel grubun belirlenmesinde basit seçkisiz örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Basit seçkisiz örnekleme, rasgele olarak grupların belirlenmesi esası ile ilgilidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012). Araştırmada kullanılan basit seçkisiz örnekleme yöntemi, her ilçeden eşit seçilme olasılığı sağlayacak şekilde tercih edilmiştir. Bu sayede araştırmanın genellenebilirliğini artırmak, her bir birimin seçilme şansını eşit tutmak amaçlanmıştır. Nicel grup belirlenirken, her ilçeden rastgele seçilen bireyler, araştırmanın temsil gücünü artırarak elde edilen verilerin daha geniş bir evrene genellenebilirliğini sağlamaktadır (Creswell, 2003). Nitel araştırma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemleri, olgu ve olayların keşfedilmesi ve açıklanmasında etkili bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Maksimum çeşitlilik örnekleme kapsamında, nicel gruplar içerisinde gönüllülük esasına dayalı olarak seçilen öğretmenlerin cinsiyet, görev yaptıkları okul türü, mesleki kıdem ve yerel tarihe yönelik deneyim düzeyleri açısından çeşitlilik göstermesine özen gösterilmiştir. Bu seçim süreci, araştırma sorularına en iyi cevabı verebilecek örnekleri belirlemeyi ve farklı yönleri derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, nitel ve nicel verileri bir araya getirerek kapsamlı bir analiz sunmayı hedeflemektedir (Creswell & Plano Clark, 2011). Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	30	28.57
	Erkek	75	66.67
Kıdem	1-5	9	8.6
	6-10	16	15.2
	11-15	42	40.0
	16 ve üstü	38	36.2
Yaş	21-30	9	8.6
	31-40	67	63.8
	41 ve üstü	29	27.6
Eğitim Durumu	Lisans	68	64.8
	Lisansüstü	37	35.2
	Toplam	105	100

Tablo 1 verilerine göre araştırma, 75 erkek, 30 kadın olmak üzere 100 sosyal bilgiler öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Kıdem yılı değişkenine göre, 1-5 kıdem yılında 9, 6-10 kıdem yılında 16, 11-15 kıdem yılında 42 ve 16 ve üstü kıdem yılında 38 sosyal bilgiler öğretmeni yer almıştır. Yaş değişkenine göre dağılım

incelendiğinde, 21-30 yaş grubunda 9, 31-40 yaş grubunda 67 ve 41 yaş ve üzeri grupta 29 sosyal bilgiler öğretmeni bulunmaktadır. Eğitim durumu değişkenine göre 68 lisans mezunu ve 37 lisansüstü mezunu sosyal bilgiler öğretmeni yer almıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak Arslan (2015) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek, sosyal bilgiler öğretim programı dikkate alınarak sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik hazırlanmıştır. Ölçek, iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin değişkenler yer alırken, ikinci kısımda yerel tarihe yönelik tutumları ölçen 22 soru bulunmaktadır. Ölçeğin geliştirilme sürecinde, alanında uzman 10 kişiden görüş alınmış ve bu doğrultuda gerekli düzenlemeler yapılarak ölçek son hâline getirilmiştir. Ölçekte üç faktör bulunmaktadır. İlk faktör altı maddeden (1, 4, 5, 7, 8, 19) oluşurken, ikinci faktör beş maddeyi (17, 18, 20, 21, 22) kapsamaktadır. Üçüncü faktör ise üç maddeden (3, 6, 11) oluşmaktadır. Birinci faktörde "sosyal bilgiler ve tarih konuları," ikinci faktörde "öğretim boyutu," ve üçüncü faktörde "yerel tarihin yaşanan çevre ve kültürle bağlantısı" ile ilgili tutumlar yer almıştır. Ölçek formuna dayanarak yapılan bu çalışmada, faktörler bir bütün olarak ifade edilmiş ve alt boyutlara ayrılmamıştır. Yerel tarih ölçeğinde oluşturulan soruların Cronbach Alpha istatistiği 0.82 olarak tespit edilmiştir. Araştırmada katılımcılara uygulanan yerel tarih ölçeğine verilen puanların güvenirlik analizinde ise 0.89 güvenirliğe sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tavakol & Dennick, 2011). Nitel veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formunun geliştirilme sürecinde, alanyazın taraması yapılmış, 3 öğretmen ve 2 akademisyenden görüş alınmıştır. Form, pilot olarak 5 öğretmene uygulanmış ve alınan dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. İki soruya öğretmenler tarafından genellikle cevap verilemediğinden bu sorular görüşme formundan çıkarılmış ve başlangıçta 13 olan soru sayısı 11'e indirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci, etik kurallara uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği'nin kullanımı için ölçeği geliştiren araştırmacıdan gerekli izin alınmıştır. Ardından, araştırmanın etik ilkelere uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla etik kurul onayı alınmış ve verilerin toplanabilmesi için Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden resmi izinler temin edilmiştir. Daha sonra tutum ölçeği katılımcılara online olarak Google Form üzerinden gönderilmiş ve yanıtlamaları istenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ise belirlenen araştırma grubu okullarına gidilerek yüz yüze uygulanmıştır. Görüşme öncesinde katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve formu incelemeleri için süre tanınmıştır. Ortalama 20-30 dakika süren görüşmelerde, katılımcılar cevaplarını yazılı olarak kaydetmiş, elde edilen veriler görüşme sonrasında bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Veri Analizi

Nicel veri analizinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Kayıp veriler tespit edilmiş ve bir katılımcının eksik verisi analiz dışı bırakılmıştır. Demografik dağılımları belirlemek için betimsel istatistikler yapılmış, sonuçlar tablo halinde gösterilmiştir. Normallik dağılımını belirlemek için verilere, Çarpıklık ve Basıklık ile Levene testleri yapılmıştır. Bu doğrultuda normallik varsayımlarının karşılandığı değişkenlerin analizinde parametrik, varyansların homojen olmadığı değişkenlerin analizinde parametrik olmayan test istatistiklerinden faydalanılmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri., 2012). Ortalamalar arasındaki farklılıkları değerlendirmek için T-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis H testi ve Post Hoc testleri uygulanmıştır. Tablo 2'de yer alan 3, 6, 11, 12, 14, 18, 19, 21 ve 22 numaralı maddeler, ters ve olumsuz ifadeler olarak tutum ölçeğinde yer almaktadır. Ölçek maddelerine ilişkin öğretmenlerin tutum puanlarının aritmetik ortalaması ve standart sapmaları hesaplanarak incelenmiştir. Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleriyle değerlendirilmiştir. İçerik analizi, nitel araştırmalarda metin veya diğer görsel-ışitsel materyallerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve belirli kategoriler veya temalar aracılığıyla yorumlanması sürecidir. Betimsel analiz derinlemesine analiz

gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanılırken, içerik analizi elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşılmasını gerektirir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Veriler kategori, kodlama ve frekanslarla sınıflandırılmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, görüşmeler rahat bir ortamda yapılmış ve katılımcılara önceden çalışmayı inceleme imkânı sunulmuştur. Ayrıca, verilerin kodlayıcılar arasındaki kararlılığı da değerlendirilen bir diğer güvenilirlik boyutudur. Bu amaçla, Miles ve Huberman'ın (1994) uyuşum yüzdesi yöntemi kullanılarak, kodlamalar arasındaki kararlılık hesaplanmıştır. Kategorilerin güvenilirliğini sağlamak için "Güvenilirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100" formülü uygulanmış ve araştırmanın uyuşum yüzdesi %82 olarak bulunmuştur.

Bulgular

Bu bölümde araştırma problemleri doğrultusunda verilerin analizlerine yer verilmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin yerel tarihe yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğu belirlenmiş ve yerel tarihe yönelik tutumları; cinsiyet, eğitim alma durumu, eğitim düzeyi, yaş ve kıdem değişkenlerine göre analiz edilmiştir. Nitel verileri ise içerik analizi yapılarak kategori, kod ve frekanslarla ifade edilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları ne düzeydedir?" sorusudur. Bu soruya yönelik öğretmenlerin tutum ölçeğinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yerel Tarih Tutum Ölçeği Puanlarının Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Sıra	Madde	X̄	Ss
1	Sosyal Bilgiler Öğretimi açısından yerel tarih önemlidir.	4.36	0.60
2	Yerel tarih öğretimi öğrencinin edindiği bilgileri kalıcılığını artırır.	4.36	0.48
3	Yerel tarih öğrencilere içinde yaşadığı bölgenin tarihini öğrenmek için önemli değildir.	2.25	1.24
4	Öğrencilerin genel tarihi öğrenmelerinde yerel tarihin önemli bir yeri vardır.	4.36	0.48
5	Sosyal bilgiler dersinde yerel tarih öğrencilerde tarih bilincinin oluşmasına katkı sağlar.	4.35	0.48
6	Yerel tarih öğrencinin yaşadığı çevrenin tarihini anlamasına yardımcı olmaz.	4.09	0.69
7	Yerel tarih sosyal bilgiler öğretiminde kazanılanların yapılandırılmasında önemli bir basamaktır.	4.29	0.45
8	Sosyal bilgiler dersinde yerel tarih, tarih konularının öğretimini kolaylaştırır.	4.29	0.45
9	Yerel tarih öğretiminde müzelere ziyaret önemlidir.	4.64	0.48
10	Yerel tarih öğretimi öğrencilerin çevrelerinde var olan tarihi unsurları benimsemesini sağlar.	4.50	0.50
11	Yerel tarih öğretimi toplumsal kültürün öğrencilere kazandırılması açısından önemli değildir.	2.85	1.51
12	Yerel tarih öğrencilerin çevrelerini tanımalarına yardımcı olmaz.	4.37	0.80
13	Yerel tarihin öğretiminde gezi-gözlem yöntemi önemlidir.	4.57	0.49
14	Yerel tarih öğretimi öğrencilerin yaşadığı çevrenin tarihini anlamasına yardımcı olmaz	4.57	0.49
15	Yerel tarih öğretimiyle tarih konularının sıkıcılığı giderilir.	4.14	0.52
16	Yerel tarih toplumsal kültürün öğrencilere aktarımında önemlidir.	4.57	0.49
17	Yerel tarih öğrencilerin yorum yapma becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaz.	4.43	0.49
18	Sosyal bilgilerde olguların öğretiminde yerel tarih önemli bir yere sahip değildir.	4.15	0.73
19	Yerel tarih öğrencilerin tarihi olaylara farklı bir bakış açısı ile bakmasını sağlar.	4.50	0.50
20	Yerel tarih öğrencilerin geçmişle gelecek arasında bağ kurmalarına yardımcı olmaz.	4.43	0.49
21	Yerel tarih öğretimi diğer derslerin öğretimine katkı sağlamaz.	3.93	0.81
22	Yerel tarih öğrencinin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaz.	2.85	1.51

Tablo 2’de yer alan verilere göre tutum ölçeğinin birçok maddesinin 4.00 ve üzeri bir ortalamaya sahip olması yerel tarih kullanımının sosyal bilgiler öğretiminde önemli olduğunu ve genel olarak olumlu bir tutumun hâkim olduğunu göstermektedir. Erkek öğretmenlerin ortalama puanı (4.27), kadın öğretmenlere göre (4.05) biraz daha yüksek çıkmıştır. Bu, erkek öğretmenlerin yerel tarihe yönelik tutumlarının genel olarak daha olumlu olduğunu işaret etmektedir. Ancak her iki grup da yüksek ortalamalara sahip olduğundan, yerel tarih konularına yönelik genel tutumun cinsiyetten bağımsız olarak olumlu olduğu söylenebilir. Yerel tarih öğretiminde müze ziyaretlerinin (4.64) ve gezi-gözlem (4.57) yöntemlerinin önemine ilişkin maddelerde yüksek ortalamalar belirlenmiştir. Yerel tarih toplumsal kültürün öğrencilere aktarımında önemlidir" maddesi ortalama 4.57 ile aynı yüksek değeri almıştır. Yerel tarihin öğrencilerin genel tarihi öğrenmelerine katkı sağladığı düşüncesi yüksek bir ortalama ile (4.36) desteklenmektedir. Tutum ölçeğinin en düşük aritmetik ortalamaya sahip maddeleri 3, 11 ve 22 numaralı maddelerdir. Bu maddelerin aritmetik ortalama değerleri 2.25 ile 3.93 arasında değişmektedir. Ölçeğin genel değerlendirilmesinde, sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih tutumlarının genellikle "Katılıyorum" veya "Tamamen katılıyorum" şeklinde olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, cinsiyet değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?" şeklindedir. Bu doğrultuda verilerin cinsiyet değişkenine göre analizi ve normal dağılım gösterip göstermediğine yönelik bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

Cinsiyet	N	X	ss	Çarpıklık	Basıklık
Erkek	75	4.27	0.36	0.0930	-1.67
Kadın	30	4.05	0.23	-0.2339	-1.79

Tablo 3’teki verilere göre, erkek sosyal bilgiler öğretmenlerinin ölçek ortalama puanlarının kadın öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında bulunması, verilerin normal dağıldığını göstermektedir. Ancak, Levene testi sonucuna göre varyansların homojen olmaması, normallik koşullarının sağlanmadığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle, sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih kullanımına dair öğretmen tutumlarının cinsiyet değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı, nonparametrik bir test olan Mann Whitney U testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	Z	P	Levene testi F	P
Erkek	75	58.2	4365.0	735.0	-2.793	0.005	22.0	0.001
Kadın	30	40.0	1200.0					

Tablo 4’teki sonuçlara göre, erkek ve kadın sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarihe ilişkin tutum puanları arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p = 0.005$, $p < 0.05$). Bu sonuç erkek öğretmenlerin tutumlarının kadın öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durumun katılımcı sayısından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, eğitim alma değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?" şeklindedir. Bu doğrultuda, verilerin normal dağılıma uygunluğu incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Eğitim Alma Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

Eğitim alma	N	X	ss	Çarpıklık	Basıklık
Evet	45	4.54	0.20	-0.282	-1.36
Hayır	60	3.96	0.19	1.13	0.233

Tablo 5’teki çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında yer alması, verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, Levene testi ile varyansların homojen olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih kullanımına dair öğretmen tutumlarının eğitim durumu

değişkenine göre ortalamalar arasındaki anlamlı fark, parametrik testler arasında yer alan Bağımsız Örneklem T-testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Eğitim Alma Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Eğitim alma durumu	Levene Testi		T-testi		
	F	P	t	SD	P
Evet	2.047	0.156	14,907	103	0.001
Hayır					

Tablo 6'ya göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih ölçeğindeki puanlarının eğitim alma değişkenine göre ortalamalar arasında farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testinde, anlamlılık değeri $t(103) = 14.907$; $p < 0.001$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç, yerel tarihin sosyal bilgiler öğretiminde kullanılmasıyla ilgili eğitim alan öğretmenlerin ortalama puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?" şeklindedir. Bu kapsamda, verilerin normal dağılıp dağılmadığı hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

Eğitim Düzeyi	N	X	ss	Çarpıklık	Basıklık
Lisans	68	4.17	0.30	0.947	0.0714
Lisansüstü	37	4.28	0.42	-0.412	-1.9080

Tablo 7'deki çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında bulunması, verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ancak Levene testinin sonuçları, varyansların homojen olmadığını göstermektedir; dolayısıyla normallik koşulları sağlanmamıştır. Bu sebeple, sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih kullanımına dair öğretmen tutumlarının eğitim düzeyine göre ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığını değerlendirmek için Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Sıra ort.	Sıra top.	U	Z	P	Levene testi	
							F	P
Lisans	68	52.09	3542.0	1196.0	-0.420	0.675	29.3	0.001
Lisansüstü	37	54.68	2023.0					

Tablo 8'e göre, eğitim düzeyi lisans mezunu ve lisansüstü mezunları olan öğretmenlerin, ölçekten aldıkları puanların ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney U testinde anlamlılık değeri ($p = 0.675$, $p > 0.05$) olarak bulunmuştur. Bu bağlamda, testin anlamlılık değerinin 0.05'ten büyük olması eğitim düzeyine göre oluşan farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, yaş değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?" şeklindedir. Bu doğrultuda, verilerin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiş ve bulgular Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

Yaş	N	X	Ss	Çarpıklık	Basıklık
21-30	9	4.17	0.213	-1.7298	1.47
31-40	67	4.17	0.342	0.4247	-1.67
41-51	29	4.30	0.394	-0.0474	-1.08

Tablo 9'a göre yaş değişkenine göre en yüksek aritmetik ortalama, 41-51 yaş grubunda gözlemlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık oranlarının -2 ile +2 aralığında bulunması, verilerin normal dağılıma uygunluk gösterdiğini belirtmektedir. Ancak, yaş değişkenine göre varyansların homojen olmadığı belirlenmiştir. Sosyal

bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih ölçeğinden aldıkları ortalama puanların yaş değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için, iki gruptan fazla olan verilerin homojenlik varsayımının sağlanmaması nedeniyle Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Yerel tarih kullanımına ilişkin öğretmen tutumlarının yaş değişkenine göre Kruskal-Wallis-H Testi sonuçları

Yaş	N	Sıra ort.	X ²	SD	p	Levene testi	
						F	P
21-30	9	49.22	3542.0	2	.30	4.22	0.017
31-40	67	50.31					
41-51	29	60.38					

Tablo 10'a göre, testin anlamlılık değeri ($p=0.30$, $p>0.05$) olarak hesaplanmıştır. Anlamlılık değerinin 0.05'ten büyük olmasından dolayı sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih tutum ölçeğinin puanları yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği ifade edilebilir.

Araştırmanın altıncı alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına yönelik tutumları, kıdem değişkenine göre farklılık gösteriyor mu?" şeklindedir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığı belirlenmiş ve sonuçlar Tablo 11'de ifade edilmiştir.

Tablo 11. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Kıdem Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

Kıdem yılı	N	X	Ss	Çarpıklık	Basıklık
1-5 yıl	9	4.17	0.213	-1.730	1.47
6-10 yıl	16	3.84	0.0909	-0.571	-1.93
11-15 yıl	42	4.18	0.2859	0.303	-1.36
16 yıl ve üzeri	38	4.40	0.3783	-0.524	-1.34

Tablo 11'de görüldüğü üzere kıdeme göre en fazla aritmetik ortalama 16 yıl ve üzerinde dağılım göstermiştir. Kıdem değişkenine göre çarpıklık ve basıklık oranlarının -2 ve +2 değerleri arasında bulunması verilerin normal olduğunu ifade etmiştir. Ancak, Levene testi ile varyansların homojen olmadığı anlaşılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih ölçeğinden aldıkları ortalama puanların kıdem değişkenine göre farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için uygulanan Kruskal Wallis H testi sonuçlarının analizi Tablo 12'da sunulmuştur.

Tablo 12. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Tutumlarının Kıdem Değişkenine Göre Kruskal-Wallis-H Testi Sonuçları

Yaş	N	Sıra ort.	X ²	SD	p	Levene testi	
						F	P
1-5 yıl	9	49.22	23.636	3	0.001	18.8	0.001
6-10 yıl	16	22.75					
11-15 yıl	42	53.29					
16 yıl ve üzeri	38	66.32					

Tablo 12'de yer alan bulgulara göre, testin anlamlılık değeri ($p=0.001$, $p<0.05$) olarak hesaplanmıştır. Anlamlılık değerinin 0.05'ten küçük olmasından dolayı sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih tutum ölçeğinin puanları kıdem değişkenine göre farkın anlamlı olduğu söylenebilir ($p=0.001$, $p<0.05$). Kıdem değişkenine göre farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Post Hoc testleri yapılmış ve bulgular Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumlarının Kıdem Değişkenine Göre Post Hoc (Tamhane) Testi Sonuçları

Kıdem Yılı	Ortalama farkı	Ss	P
1-5 yıl	6-10 yıl	,32194*	,07415
	11-15 yıl	-,01437	,08335
	16 yıl ve üstü	-,23950	,09356
6-10 yıl	1-5 yıl	-,32194*	,07415
	11-15 yıl	-,33631*	,04962
	16 yıl ve üstü	-,56145*	,06533
11-15 yıl	1-5 yıl	,01437	,08335
	6-10 yıl	,33631*	,04962

	16 yıl ve üstü	-,22514*	,07561	,024*
	1-5 yıl	,23950	,09356	,103
16 yıl ve üstü	6-10 yıl	,56145*	,06533	,000*
	11-15 yıl	,22514*	,07561	,024*

Tablo 13'te kıdem yılı değişkenine göre YTO puanları arasındaki farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc (Tamhane) testi yapılmıştır. Post Hoc (Tamhane) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Örneğin, kıdemi 1-5 yıl arasındaki olan öğretmenlerin 6-10 yıl kıdemli öğretmenlere göre tutum puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu ve farklılıkların anlamlı olduğu anlaşılmıştır ($p=0.009$, $p<0.05$). Tablo 13'te diğer farklılıklar p değeri "*" ifadesiyle gösterilmiştir.

Araştırmanın yedinci alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına ilişkin yaşadıkları sorunlar nelerdir?" şeklindedir. Bu soruya yönelik öğretmen görüşleri Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Görüşleri

Kategori	Kod	f
Sorunlar	Müfredat yoğunluğu	8
	Maddi kaynak eksikliği	5
	İdari prosedürler	4
	Ulaşım problemi	3
	İklim problemi	3
	Sorumluluk almama	3
	Sınav kaygısı	2
	Aile baskısı	2
	İlgisizlik	2
	Telefon bağımlılığı	2
	Otorite kuramama	2
	Toplam	36

Tablo 14'te yer alan verilere göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin derste yerel tarihin kullanılmasına ilişkin karşılaştıkları sorunlar kategorisinde en yüksek koda sahip olan sorun "müfredat yoğunluğu" (8), öğretmenlerin en çok dile getirdiği sorundur. Bu durum, öğretmenlerin ders konularının ve kazanımlarının fazla olmasından şikayetçi olduğunu ve müfredatı yetiştirme konusunda baskı hissettiklerini göstermektedir. Diğer önemli zorluklardan biri "maddi kaynak eksikliği" (5), eğitim materyalleri ve diğer kaynaklara ulaşım konusunda sıkıntılar yaşandığını işaret etmektedir. "İdari prosedürler" (4), öğretmenlerin bürokratik engellerle karşılaştığını ve bunların iş yükünü artırdığını göstermektedir. "Ulaşım" ve "İklim problemleri" gibi çevresel zorluklar, özellikle kırsal ya da ulaşımı zor bölgelerde çalışan öğretmenler için günlük işleyişi etkileyen faktörlerdir. Ayrıca, öğrenci kaynaklı "Sorumluluk almama", "Sınav kaygısı", "Aile baskısı", "İlgisizlik", "Telefon bağımlılığı" gibi sorunlar da öğretmenlerin sınıf yönetiminde ve öğrenci motivasyonunu sağlamada karşılaştığı engelleri ortaya koymaktadır. Bu konuda öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda verilmektedir:

(Ö6) "Müfredatın yoğun olması zorlaştırır. Aslında yerel tarih önemli ancak konular yoğun. Müfredat azaltılmalı ya da ders sayısı artmalıdır."

(Ö8) "Kazanım ve konular çok fazla. Zaten onları yetiştirmekten yerel tarih uygulamasına fırsat olmuyor. Ekstra olarak da zaten süreç prosedür çok fazla. Konuların azaltılması ya da ders saatinin artması lazım."

(Ö19) "LGS öğrencileri olduğu için sınav kaygısı yerel tarihin uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda konular T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yetişmiyor ve uygulayamıyorum. Zaten öğrenciler sınava girince biz de girmiş oluyoruz ve kaygılı oluyoruz."

Araştırmanın sekizinci alt problemi, "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih kullanımına ilişkin yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?" şeklindedir. Bu soruya yönelik öğretmen görüşleri Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yerel Tarih Kullanımına İlişkin Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Kategori	Kod	f
Öneriler	Konu ve kazanımlarda sadeleştirme yapılması	7
	Ders saatinin arttırılması	5
	Gezi gözlem dersi eklenmesi	2
	İş yükünün azaltılması	2
	Maddi kaynak sağlanması	2
	Aile ve öğrencilere zorunlu eğitimler verilmesi	2
	Öğretmenlere yönelik zorunlu eğitimler verilmesi	1
	Yerel tarih uygulamalarının teşvik edilmesi	1
	Toplam	22

Tablo 15’deki verilere göre, sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarihin derste kullanımında karşılaştıkları zorluklara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Bu öneriler arasında en dikkat çeken, "Konu ve kazanımlarda sadeleştirme yapılması" (7) şeklindedir. Öğretmenler, müfredatın daha basit ve anlaşılır hale getirilmesinin, dersin verimliliğini artıracaklarını düşünmektedir. "Ders saatinin arttırılması" (5) da müfredatın yoğunluğunu hafifletebilecek ve öğretmenlere konuları daha detaylı işleme fırsatı verecek bir çözüm olarak önerilmektedir. Diğer öneriler arasında "Gezi gözlem dersi eklenmesi" ve "İş yükünün azaltılması", "Maddi kaynak sağlanması" ve "Aile ile öğrencilere zorunlu eğitimler verilmesi" de çözüm olarak sunulmaktadır. Buna ilişkin öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmaktadır:

(Ö15) "Öğretmen olarak uygulamak istesem de görev yaptığım yer köy ve bu çok zor. Bence milli eğitimin yöresel durumlara göre bir eğitim öğretim planlaması gerekiyor. Mesela benim köydeki öğrencilerim Mayıs ayında yaylaya geç ediyor. Benim onlarla yerel tarih uygulamam zorlaşıyor. Maddi ve manevi destekler sunarak bu sorunu çözebilir."

(Ö4) "İdari evrak işleri beni çok sıkıyor ve ben yapmaktan vazgeçiyorum. Bunun kolaylaştırılması gerekiyor."

(Ö9) "Çevremde yeteri kadar yerel tarih kaynağı yok. Gezip görebileceğimiz yerler var ama onda da ulaşım yok."

(Ö13) "Açıkçası benim gözümü en çok korkutan durum sorumluluktan kaçmaktır. Çünkü çocukların güvenliği en önemlisidir. Bunun sorumluluğunu almak için velilerle iş birliği olabilir."

(Ö22) "Yerel tarih öğretimi ile ilgili bir bilgim yok. O yüzden bir uygulama yapamıyorum. Öğretmenlere eğitim verilmelidir. Süreçte nasıl uygulamalar yapılır gibi."

Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin yerel tarih konularına yönelik tutumları genel olarak olumlu yöndedir. Öğretmenler, yerel tarihi toplumsal kültürün öğrencilere aktarılmasında önemli bir araç olarak görmekte ve bunun öğrencilerin genel tarih bilgilerini öğrenmelerine katkı sağladığını düşünmektedir. Avcı Akçalı ve Aslan (2013), tarih derslerinin yerel tarihe dayalı etkinliklerle işlenmesinin öğrencilerin derse yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Ayrıca, Işık (2008), yerel tarihin ilköğretim düzeyinde tarih konularıyla ilişkilendirilmesinin öğrenci başarısını artırdığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, yerel tarih öğretiminin, öğrencilerin tarihsel anlayışlarını güçlendirmede etkili olduğunu göstermektedir. Araştırma, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yerel tarih öğretiminin sosyal bilgiler derslerinde kalıcılığı artırdığına, öğrencilerin çevrelerini tanımalarına yardımcı olduğuna ve tarih bilincinin oluşmasına katkı sağladığına inandığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, yerel tarihin eğitimde kalıcılığı artırdığı ve tarih bilincini güçlendirdiği yönündeki Barton ve Levstik (2004) ile Günel ve Kaya’nın (2023) çalışmalarını desteklemektedir. Ayrıca, öğretmenler yerel tarihin öğrencilerin tarihi olaylara farklı bakış açıları geliştirmelerine ve yorum yapma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Bu durum, tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi gerektiğini savunan çalışmalarla da örtüşmektedir (Avcı Akçalı & Aslan, 2016, Dağ, 2018; Hawkey, 1995; Seixas, 1996). Bulgular, yerel tarih öğretiminin öğrenci başarısı ve tarih bilinci üzerindeki olumlu etkilerine işaret eden önceki araştırmalarla tutarlıdır. Örneğin, Aydın (2019), yerel tarihin öğrencilerde tarih bilincini güçlendirdiğini, çevrelerini anlamalarına yardımcı olduğunu ve geçmiş ile gelecek arasında bağ kurmayı sağladığını vurgulamıştır. Yeşilbursa (2011), yerel tarih uygulamalarının öğrencilerin ülkenin kültürel değerlerini öğrenmelerine yardımcı olduğunu ve öğrenmenin

kalıcılığını artırdığını belirtirken, Selanik Ay ve Deveci (2011), yerel tarih etkinliklerinin araştırma becerileri ile çevreye duyarlılığı geliştirdiğini ve okul dışı öğrenme fırsatları sunduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde, Metin ve Oran (2014) yerel tarih çalışmalarının bilginin kalıcılığını sağladığını ve öğrencilerde merak ile motivasyonu artırdığını ortaya koymuştur. Işık (2010), yerel tarihin öğrenci başarısı ve ilgisini artırmada etkili olduğunu vurgulamış, bu tür etkinliklerin öğrencilere hem tarih bilinci kazandırdığı hem de dersi daha anlamlı hale getirdiğini dile getirmiştir.

Analiz sonuçları, öğretmenlerin cinsiyet değişkenine bağlı olarak yerel tarih konularına yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuştur. Erkek öğretmenlerin yerel tarih konularının kullanımına yönelik tutum puanlarının kadın öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum, erkek öğretmenlerin yerel tarih öğretimine daha olumlu ya da destekleyici bir yaklaşım sergilediğini göstermektedir. Bu bulgu, Yılmaz ve Kaya'nın (2011) erkek öğretmenlerin tarih algılarında kadın öğretmenlere oranla daha belirgin bir milliyetçi eğilim gösterdiğini ve bu durumun tarih öğretimindeki yaklaşımlarını etkileyebileceğini bulgusu ile uyumludur. Ancak, bu sonuç her çalışmada aynı şekilde ortaya çıkmamıştır. Örneğin, Arslan'ın (2015) gerçekleştirdiği çalışmada, sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih kullanımına ilişkin öğretmen tutumlarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu farklılık, yerel tarih öğretimine ilişkin tutumların bireysel ve bağlamsal faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşündürmektedir. Öte yandan, bu araştırmanın bulguları uluslararası literatürde yer alan bazı çalışmaları da desteklemektedir. Barton ve Levstik (2004), tarih öğretiminde bireylerin geçmişle bağlantı kurarken kişisel ve kültürel kimliklerini nasıl öne çıkardıklarına dikkat çekmiş, cinsiyetin bu süreçte etkili bir faktör olabileceğini ifade etmiştir. Aynı şekilde, Seixas (1996) tarih öğretiminde bireysel farklılıkların öğretmenlerin tarihsel düşünme becerileri ve yaklaşımları üzerindeki etkisini vurgulamıştır.

Sosyal bilgiler dersinde yerel tarih uygulamaları konusunda eğitim almış öğretmenlerin ortalama puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç, öğretmen tutumlarının eğitim alma durumuna bağlı olarak şekillendiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğretmenlere yerel tarih konularının öğretimi ile ilgili daha önce eğitim alıp almadıkları sorulduğunda, çoğunluğunun bu tür eğitimlere katılmadığı belirtilmiştir. Özçakır (2023), yerel tarih öğretimiyle ilgili olarak yaptığı çalışmada, çalışma grubundaki öğretmenlerin hiçbirinin daha önce yerel tarih öğretimi kursuna veya seminerine katılmadıklarını belirtmiştir. Benzer şekilde, Yılmaz (2019) çalışmasında araştırmaya katılan öğretmenlerin hiçbirinin yerel tarih öğretimiyle ilgili kurslara katılmadıklarını ifade etmiştir.

Araştırmada, sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularına yönelik öğretmen tutumlarının eğitim düzeyi ve yaş gibi değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Bununla birlikte, öğretmenlerin kıdem sürelerine bağlı olarak tutumlarının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Mesleğin ilk yıllarındaki öğretmenlerle daha deneyimli öğretmenler arasında bu konuda anlamlı farklar bulunmuştur. Bu sonuç, mesleki tecrübenin yerel tarih konularını öğretim sürecine dahil etme biçimini etkilediğini göstermektedir. Özellikle orta kıdeme sahip öğretmenlerin, yerel tarih konularını daha etkili bir şekilde kullandıkları ve bu süreçte daha olumlu tutumlar geliştirdikleri görülmektedir. Bu bulgular, literatürde yer alan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Örneğin, Göç (2008) tarafından yapılan araştırma, öğretmenlerin kıdemlerine göre tutumlarının farklılık gösterdiğini ve daha deneyimli öğretmenlerin yerel tarihin ders kitaplarında vurgulanmasının öğrenci ilgisini artırdığını belirttiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, Arslan (2015), mesleki deneyimin yerel tarih konularına yönelik tutumlarda belirgin bir farklılık yaratmadığını ifade etmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih öğretimi sürecinde karşılaştıkları zorluklar hakkındaki görüşlerine göre, en fazla belirtilen sorun müfredat yoğunluğudur. Bunun yanı sıra, maddi kaynak eksikliği, idari prosedürler, ulaşım problemleri, iklim koşulları, sorumluluk almama, bilgi ve uygulama eksiklikleri, sınav kaygısı, aile baskısı, ilgisizlik, telefon bağımlılığı ve otorite kuramama gibi diğer zorluklar da ifade edilmiştir. Bu bulgular, Kahveci ve Aktın (2024), Levstik ve Barton (2005) ile Seixas ve Morton (2013) gibi araştırmacıların çalışmalarında yer alan yerel tarih öğretimi sürecindeki zorluklarla uyumludur.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih öğretimi sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm

önerileri arasında, konu ve kazanımların sadeleştirilmesi, ders saatlerinin artırılması, gezi ve gözlem uygulamalarının artırılması, öğretmenlerin iş yükünün hafifletilmesi, maddi kaynak sağlanması, öğretmenler, aileler ve öğrencilere yönelik zorunlu eğitimlerin düzenlenmesi, yerel tarih uygulamalarının daha fazla teşvik edilmesi ve bu alanda eğitim planlanması yer almaktadır.

Araştırmada yer alan bazı öğretmenler, yerel tarih öğretimi sırasında idari evrak işlerinin yoğunluğundan dolayı yerel tarih uygulamaları yapmaktan vazgeçtiklerini ifade etmiştir. Ayrıca, yerel tarih kaynaklarının yetersizliği ve ulaşım sorunları, öğretmenlerin sorumluluk alma konusunda endişelerine yol açmıştır. Bu sorunlara yönelik çözüm önerileri arasında, idari işlerin kolaylaştırılması, yerel tarih kaynaklarının iyileştirilmesi, ulaşımın daha erişilebilir hale getirilmesi, velilerle iş birliği yapılması ve öğretmenlere yönelik eğitimlerin sağlanması yer almaktadır.

Günel ve Kaya (2023), yerel tarih etkinliklerinde karşılaşılan en büyük zorlukların başında kaynak bulma ve bilgi toplama sürecinin geldiğini belirtmişlerdir. Araştırmada, bazı katılımcılar, kütüphane, kent arşivi ve internet gibi kaynaklara erişimde zorluk yaşadıklarını, hatta bazı öğretmenlerin hiç kaynak bulamadıklarını dile getirmiştir. Bu bağlamda, yerel tarih araştırmalarının daha etkili bir şekilde yapılabilmesi için öğrencilere daha fazla rehberlik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Literatürde ise, sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilerin tarih konularına ilgisizliğinden şikayetçi oldukları sıkça belirtilmektedir (Yılmaz & Kaya, 2011). Bu ilgisizliğin başlıca nedenleri arasında, uygun yöntem ve materyallerin kullanılmaması, bürokratik engeller nedeniyle okul dışı etkinliklere katılımın kısıtlanması yer almaktadır (Er & Bayındır, 2015; Kaya & Güven, 2012). Yıldız (2003), aktif öğrenme yönteminin Türkiye'deki tarih öğretmenleri tarafından bilinip uygulanmasının, derslerin daha keyifli hale gelmesini sağlayacağını ifade etmiştir. Ayrıca, Dere ve Kolit (2021), yerel tarih yönteminde öğrencilerin aktif katılımının teşvik edilmesinin öğretimin etkinliğini artırdığını belirtmektedir. Araştırma bulguları ışığında sosyal bilgiler müfredatının yoğunluğunun azaltılması ve yerel tarih konularına daha fazla yer verilmesi, öğretmenler için yerel tarih öğretimi konusunda eğitim programları ve seminerler düzenlenmesi, yerel tarih öğretimi için dijital veya kütüphane kaynaklarının sağlanması, ulaşım imkanlarının iyileştirilmesi, müze ve tarihi yer ziyaretleri için destekler oluşturulması ve öğretmenlerin yerel tarih öğretimine odaklanabilmeleri için idari işlerin kolaylaştırılması önerilebilir.

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümünden üretilmiştir. Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Kararı: Bu çalışma için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan 13.12.2023 tarih ve 20232/363 karar numarası ile etik izin alınmıştır. Makalenin yazarları tüm bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu beyan ederler.

Çatışma beyanı: Yazarlar arasında veya diğer kişi/kurum/kuruluşlarla herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Araştırmamıza katılan tüm öğretmenlere teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Aktekin, S. (2010). Ortaöğretim tarih eğitiminde yerel tarihin yeri ve önemi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6 (1), 86-105.
- Arslan, İ. (2015). *Sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularının kullanımına ilişkin öğretmen tutumları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Üniversitesi.
- Avcı Akçalı, A., & Aslan, E. (2007). Yerel tarih ve tarih öğretimindeki rolü. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 80-88.
- Avcı Akçalı, A., & Aslan, E. (2013). Tarih derslerinin yerel tarihe ve kaynaklarına dayalı etkinlikler aracılığıyla işlenmesinin öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(14), 141-174.
- Avcı Akçalı, A., & Aslan, E. (2016). Tarih öğretiminde yerel tarih kullanımının akademik başarıya ve tarihsel düşünme becerilerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 375-397.
- Avcı, G., & Gümüş, N. (2019). Sınıf dışı eğitim etkinliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Turkish Studies- Educational Sciences*, 14(3), 351-377. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.22855>

- Aydın, B. (2019). *T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi milli mücadele konularının işlenmesinde öğretmenlerin yerel tarih kapsamında Tokat'a yer verme durumları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Barton, K. C., & Levstik, L. S. (2004). *Teaching history for the common good* (1st Ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Pegem Akademi.
- Chartofili, A., & Fokides, E. (2019). Teaching local history, culture, traditions, and customs using digital games: preliminary results from a case study in the island of nisyros. *Open Journal for Educational Research*, 3(2), 81-94. <https://doi.org/10.32591/coas.ojer.0302.04081c>
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2th ed.). Sage Publications.
- Creswell, J., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage Publications.
- Çamlı, D. (2023). *Sosyal bilgilerde bir yerel tarih uygulaması: Niğde örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi.
- Dağ, M. (2018). Sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konuları ve yaklaşımları (1968-2015). *Journal of History School*, 11, XXXIV, 893-932.
- Demircioğlu, İ. H., & Demircioğlu, E. (2015). Okul dışı sosyal bilgiler öğretiminde tarihsel çevrenin kullanımı. A. Şimşek & S. Kaymakcı (Ed.), *Okul dışı sosyal bilgiler öğretimi* içinde (ss. 99-111). Pegem Akademi.
- Dere, İ., & Kilit, Ş. (2021, Mayıs 21-24). Sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konularının öğretimine ilişkin öğretmenlerin deneyimleri. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi-5 (ss. 268-269). <https://www.icoess.com/upload/b5d843f9-d98a-466c-bff3-9a16ba5d0741.pdf>
- Dere, İ., & Uysal, A. H. (2019). Bastığın toprakları tanımak: lise öğrencilerinin yerel tarih projesi. *Turkish History Education Journal*, 8(2), 450-475. <https://doi.org/10.17497/tuhed.584240>
- Dursun, İ. (2017). *Yerel tarih öğretimi: Mudurnu örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Er, A., & Bayındır, N. (2015). Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin tarih konularının öğretimine ilişkin öğretmen unsuru ile fiziki koşullar ve materyal hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 88-103. <https://doi.org/10.29065/usakead.232407>
- Göç, N. (2008). *Yerel tarih konularının sosyal bilgiler dersinde uygulanması: karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Günel, H., & Kaya, R. (2023). Yerel tarih etkinliklerinin sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerindeki etkilerine yönelik bir durum çalışması. *Turkish History Education Journal*, 12(2), 136-156. <https://doi.org/10.17497/tuhed.1369327>
- Hales, A. (2018). The local in history: personal and community history and its impact on identity. *Education 3-13*, 46(6), 671-684. <https://doi.org/10.1080/03004279.2018.1483802>
- Hawkey, K. (1995). History teaching and the council of Europe. *Teaching History*, 78, 17-19.
- Işık, H. (2002). *Yerel tarih konularının sosyal bilgiler (6. sınıf) programı tarih üniteleri ile ilişkilendirilmesine yönelik bir uygulama: Pasinler örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Işık, H. (2008). İlköğretimde tarih konularının yerel tarih ile ilişkilendirilmesinin öğrenci başarısına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 290-310.
- Işık, H. (2010). Tarih öğretimi ve yerel tarih. M. Safran, (Ed.), *Tarih nasıl öğretilir tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri* içinde (ss. 209-2019). Yeni İnsan Yayınevi.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: a research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kahveci, S., & Aktın, K. (2024). Tarih öğretmenlerinin perspektifinden sosyal bilgiler eğitiminde tarih öğretimine ilişkin sorunlar. *Turkish History Education Journal*, 13(1), 170-198. <https://doi.org/10.17497/tuhed.1455909>
- Kaya, R., & Güven, A. (2012). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler derslerinde tarih konularının işleniş ve tarihin değeri ile ilgili görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7 (2), 675-691.
- Levstik, L. S., & Barton K. C. (2005). *Doing history investigating with children in elementary and middle schools*. Routledge.
- Metin, B., & Oran, M. (2014). İlköğretim sosyal bilgiler öğretmenlerinin ders içi yerel tarih konusundaki faaliyetleri uşak ili örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 204-216. <https://doi.org/10.12780/UUSB223>
- Miles, M., & Huberman, A. (1994). *Qualitative data data analtsisanaltsis* (2th ed.). Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. MEB.
- Özçakır, G. (2023). *Sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konularının kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri: Kdz. Ereğli örneği*

- [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Özer, E. (2012). *Sosyal bilgiler dersinde yerel ve sözlü tarih etkinliklerinin programlanması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Konya Üniversitesi.
- Öztaşçı, C. A. (2017). *Yerel tarih öğretim yöntemini sosyal bilgiler dersinde uygulamaya koymak: bir eylem araştırması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Öztaşçı, C. A., Kabapınar, Y., & Tuncel, G. (2020). Yerel tarih öğretim yöntemini sosyal bilgiler dersinde kullanmak: yanıbaşında olan geçmişi görmek ve duyumsamak. *Turkish History Education Journal*, 9(1), 66-88. <https://doi.org/10.17497/tuhed.669015>
- Öztürk, C. (2007). Küreselleşme ve bilgi çağında sosyal bilgiler öğretimi. A. Oktay & P. Ö. Unutkan (Ed.), *İlköğretimde alan öğretimi içinde* (ss. 101-142). Morpa Kültür Yayınları.
- Seixas, P. (1996). Conceptualizing the growth of historical understanding. In D. R. Olson, & N. Torrance (Eds.), *The handbook of education and human development* (pp. 765-783). Blackwell Publishers Ltd.
- Seixas, P., & Morton, T. (2013). *The big six: Historical thinking concepts*. Nelson Education.
- Selanik Ay, T., & Deveci, H. (2011). Sosyal bilgiler dersinde yerel toplum çalışmalarından yararlanma: bir eylem araştırması. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 83-115.
- Tatar, N., & Bağrıyanık, K. B. (2012). Fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin okul dışı eğitime yönelik görüşleri. *İlköğretim Online*, 11(4), 883-896.
- Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53-55.
- van Hover, S., Hicks, D., & Dack, H. (2016). From source to evidence? teachers' use of historical sources in their classrooms. *The Social Studies*, 107(6), 209-217. <https://doi.org/10.1080/00377996.2016.1214903>
- Yeşilbursa, C. C. (2011). *Sosyal bilgilerde miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa karşı tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 9. baskı). Seçkin Yayınları.
- Yıldız, Ö. (2003). Türkiye'de tarih öğretiminin sorunları ve çağdaş çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 181-190.
- Yılmaz, K., & Kaya, M. (2011). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih algısı ve tarih öğretimine pedagojik yaklaşımları. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, 73-95.
- Yılmaz, M. (2019). *Sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih öğelerinin kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi: Trabzon örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trabzon Üniversitesi.

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Local history addresses the origins, developmental processes, lifestyles, and sociocultural and economic progress of communities that have lived or are currently living in a particular region. In this context, local history education not only strengthens students' local identities and sense of belonging but also contributes to the preservation and transmission of local cultural heritage to future generations. Local history studies facilitate students' development of historical consciousness, foster empathy towards the past, and help them make sense of the present (Metin & Oran, 2014). Moreover, moving beyond a single historical narrative allows students to gain a deeper understanding of topics and enhances their interest. Providing students with the opportunity to relate personal historical narratives to their daily lives also contributes to the significance of history lessons (Özer, 2012; Kabapınar, 2018; Öztaşçı et al., 2020). Teachers' attitudes towards local history instruction vary depending on several factors. These attitudes are shaped by their belief in the importance of local history, their knowledge systems on the subject, the teaching methods they employ, and the challenges they encounter. Teachers' knowledge of local history plays an important role in preserving cultural heritage and its transmission to future generations (Metin & Oran, 2014). This study aims to examine teachers' attitudes toward the use of local history in social studies education, determine the challenges they face, and present their recommendations for overcoming these challenges. Within this framework, this study seeks to answer the following research questions:

1. What are the levels of social studies teachers' attitudes toward the use of local history?
2. Do teachers' attitudes toward local history usage in social studies education differ by gender?
3. Do teachers' attitudes toward local history usage differ by their educational background?
4. Do teachers' attitudes toward local history instruction vary by their level of education?
5. Do teachers' attitudes toward local history instruction differ by their age?
6. Do teachers' attitudes toward local history instruction vary by their years of experience?
7. What are the challenges that social studies teachers face in using local history in their instruction?
8. What solutions do social studies teachers propose to address the challenges associated with using local history?

Method

This study employs a convergent parallel design within the mixed-methods research approach, integrating both quantitative and qualitative research methods. Quantitative data were collected through the "Attitude Scale for the Use of Local History," administered to 105 randomly selected teachers. Qualitative data were obtained through semi-structured interviews conducted with 25 teachers selected using criterion sampling. The quantitative data were analyzed using statistical tests (T-test, ANOVA, Mann-Whitney U, etc.) in the SPSS program, while qualitative data were examined using content analysis and descriptive analysis methods.

Results

The results achieved in this study indicate that social studies teachers generally hold positive attitudes toward local history topics. In particular, the importance of museum visits and field trips was emphasized as instructional methods. Teachers believe that local history plays a significant role in transmitting societal culture and enhancing students' general historical knowledge. Additionally, they stated that local history education contributes to long-term learning retention, helps students familiarize themselves with their surroundings, and fosters historical awareness. Gender-based analysis revealed that male teachers exhibited more positive attitudes toward local history instruction than female teachers. Teachers who had received training in local history demonstrated higher levels of positive attitudes, whereas no significant differences

were found based on educational attainment or age. However, differences in attitudes were observed according to teachers' years of experience. The primary challenge identified in teaching local history was "curriculum intensity". Other challenges included a lack of financial resources, bureaucratic procedures, transportation, and climate-related issues, reluctance to take responsibility, lack of knowledge, exam anxiety, and student disengagement.

Conclusion

The proposed solutions offered by teachers include administrative burdens, increasing access to local history resources, improving transportation options, fostering collaboration with parents, and providing specialized training for teachers. Additional recommendations included streamlining the curriculum, increasing instructional hours, expanding out-of-school learning activities, and ensuring adequate funding. Given the results achieved in this study, it is recommended that the social studies curriculum be revised to reduce its intensity and allocate more space for local history topics. Furthermore, special training programs and seminars on local history instruction should be organized for teachers. The provision of digital and library resources, improvements in transportation opportunities, the establishment of support mechanisms for museum and historical site visits, and the simplification of administrative tasks to allow teachers to focus on local history instruction are also suggested.